

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

(найменування центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки)

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(повне найменування закладу вищої освіти)

Кафедра транспортних технологій

(назва кафедри, яка відповідає за дисципліну)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор (перший проректор)

_____ С.Б. Беліков

« 30 » серпня 2018 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ППВС4 Операторська та експедиторська діяльність

(код і назва навчальної дисципліни)

спеціальність 275 «Транспортні технології (за видами)»

(код і назва спеціальності)

освітня програма (спеціалізація)

275.02 «Транспортні технології (на залізничному транспорті)»

(назва спеціалізації)

інститут, факультет машинобудівний інститут, транспортний факультет

(назва інституту, факультету)

мова навчання українська

Робоча програма з дисципліни «Операторська та експедиторська діяльність» для студентів спеціальності 275 «Транспортні технології (за видами)», освітня програма (спеціалізація) 275.02 «Транспортні технології (на залізничному транспорті)».

29 серпня 2018 року. – 15 с.

Розробники: Юдін В.П., доцент кафедри транспортних технологій,
канд. техн. наук, доцент;
Васильєва Л.О., старш. викл. кафедри транспортних технологій

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри транспортних технологій.
Протокол від 29 серпня 2018 року № 1.

Завідувач кафедри _____ Г.Ф. Бабушкін

29 серпня 2018 року.

Схвалено науково-методичною комісією транспортного факультету
Запорізького національного технічного університету.
Протокол від 30 серпня 2018 року № 50.

Голова НМК _____ О.Ф. Кузькін

30 серпня 2018 року.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: <u>27 Транспорт</u> (шифр і назва)	Дисципліна професійної та практичної підготовки	
Модулів – 2	Спеціальність: 275 «Транспортні технології (за видами)» Освітня програма, спеціалізація: 275.02 «Транспортні технології (на залізничному транспорті)»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 5		1-й	1-й
Загальна кількість годин – 120		Семестри	
		2	2
		Лекції	
		28 год.	6 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних: 3 год.; самостійна робота: 5,5 год.	Освітній ступінь: магістр	Практичні	
		14 год.	2 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		78 год.	112 год.
		Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1:1,85;

для заочної форми навчання – 1:14.

1. Мета навчальної дисципліни

Мета - опанування фахівцями транспорту системних теоретичних знань і практичних навиків з організації операторської діяльності на залізничному транспорті, транспортно-експедиційного забезпечення перевезень на різних видах транспорту, формування компетентностей в галузі організації, створення та оптимізації систем з доставки вантажів.

Завдання:

- вивчення нормативно-правової бази здійснення операторської і експедиторської діяльності;
- придбання навичок з ефективної організації перевезення вантажів декількома видами транспорту «від дверей відправника до дверей одержувача», з мінімальним простоем рухомого складу, високою ефективністю використання технічних засобів і низькою собівартістю переробки вагонів і вантажів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен отримати **фахові компетентності:**

- здатність використання сучасних технологій транспортно-експедиторської та операторської діяльності;
- здатність врахування впливу митних особливостей при формуванні транспортних технологій;

очікувані програмні результати навчання:

- знання загальних принципів вибору раціональних шляхів транспортно-експедиторського обслуговування, форм і методів організації процесу доставки вантажів;
- знання загальних принципів процесу планування стратегії та організації діяльності операторських і експедиторських компаній;
- вміння виконувати аналіз та облік транспортного фактору в системі перевезень вантажів, включаючи базис поставки товару;
- вміння координувати дії всіх учасників процесу доставки вантажу, створювати нові форми обслуговування замовників послуг.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Ринок транспортних послуг і транспортне забезпечення перевезень.

Тема 1. Ринок транспортних послуг на залізничному транспорті.

Тема 2. Умови поставки товару та транспортне забезпечення перевезень.

Змістовий модуль 2. Організація діяльності експедиторських і операторських компаній на залізничному транспорті.

Тема 3. Транспортно-експедиторська діяльність при внутрішніх та експортно-імпортних перевезеннях.

Тема 4. Загальні відомості про залізничну експедицію.

Тема 5. Організація транспортно-експедиторської діяльності на залізничному транспорті.

Тема 6. Загальні відомості про операторів залізничного транспорту.

Тема 7. Організація діяльності компаній-операторів залізничного транспорту.

Змістовий модуль 3. Організація транспортно-експедиторського обслуговування при доставці окремих видів вантажів.

Тема 8. Організація експедирування вантажів у контейнерах.

Тема 9. Організація транспортно-експедиторського обслуговування при доставці небезпечних вантажів залізничним транспортом.

Тема 10. Організація транспортно-експедиторського обслуговування при доставці негабаритних і великовагових вантажів залізничним транспортом.

Тема 11. Організація транспортно-експедиторського обслуговування при доставці швидкопсувних вантажів залізничним транспортом.

Змістовий модуль 4. Організація транспортно-експедиторського обслуговування при доставці вантажів у різних видах сполучення.

Тема 12. Організація транспортно-експедиторського обслуговування при доставці зовнішньоторговельних вантажів залізничним транспортом.

Тема 13. Організація доставки вантажів у змішаному сполученні за участі залізниць.

Змістовий модуль 5. Транспортне страхування.

Тема 14. Страхування на залізничному транспорті.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	усьо- го	у тому числі			усьо- го	у тому числі		
		лек.	пр.	с.р.		лек.	пр.	с.р.
Модуль 1								
Змістовий модуль 1. Ринок транспортних послуг і транспортне забезпечення перевезень.								
Тема 1. Ринок транспор- тних послуг на заліз- ничному транспорті	5	2	-	3	5	-	-	5
Тема 2. Умови постав- ки товару та транспор- тне забезпеч. переве- зень	10	2	2	6	10	1	1	8
Разом за змістовим мо- дулем 1	15	4	2	9	15	1	1	13
Змістовий модуль 2. Організація діяльності експедиторських і операторських компаній на залізничному транспорті.								
Тема 3. ТЕД при внут- рішніх та експортно-імпортних перевезеннях	8	2	-	6	8	-	-	8
Тема 4. Загальні відо- мості про залізничну експедицію	8	2	-	6	8	-	-	8
Тема 5. Організація ТЕД на залізничному транспорті	8	2	2	4	8	1	-	7
Тема 6. Загальні відо- мості про операторів залізничного транспор- ту	8	2	-	6	8	1	-	7
Тема 7. Організація ді- яльності компаній- операторів	8	2	-	6	8	-	-	8
Разом за змістовим мо- дулем 2	40	10	2	28	40	2	-	38

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	усьо- го	у тому числі			усьо- го	у тому числі		
		лек.	пр.	с.р.		лек.	пр.	с.р.
Модуль 2								
Змістовий модуль 3. Організація транспортно-експедиторського обслуговування при доставці окремих видів вантажів.								
Тема 8. Організація експедирування вантажів у контейнерах	5	2	-	3	5	-	-	5
Тема 9. Організація ТЕО небезпечних вантажів при доставці залізницею	10	2	2	6	10	1	1	8
Тема 10. Організація ТЕО при доставці негабаритних і великовагових вантажів залізницею	10	2	2	6	10	-	-	10
Тема 11. Організація ТЕО при доставці швидкопсувних вантажів	10	2	2	6	10		-	9
Разом за змістовим модулем 3	35	8	6	21	35	1	1	33
Змістовий модуль 4. Організація транспортно-експедиторського обслуговування при доставці вантажів у різних видах сполучення.								
Тема 12. Організація ТЕО при доставці зовнішньоторговельних вантажів	10	2	2	6	10	-	-	10
Тема 13. Організація доставки вантажів у змішаному сполученні за участі залізниць	10	2	2	6	10	-	-	10
Разом за змістовим модулем 4	20	4	4	12	20	-	-	20
Змістовий модуль 5. Транспортне страхування.								
Тема 14. Страхування на залізничному транспорті	10	2	-	8	10	-	-	10
Разом за змістовим модулем 5	10	2	-	8	10	-	-	10
Усього годин	120	28	14	78	120	4	2	114

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	-	-

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Розробка технологічного процесу доставки зовнішньоторговельних вантажів	4
2	Визначення комплексу транспортно-експедиторських послуг для організації доставки товару за зовнішньоторговельним контрактом	2
3	Організація доставки швидкопсувних вантажів залізничним транспортом	2
4	Організація доставки небезпечних вантажів залізничним транспортом	2
5	Оформлення накладної міжнародного залізничного перевезення (УМВС)	2
6	Визначення провізних платежів при міжнародних залізничних перевезеннях вантажів	2

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	-	-

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Конкуренція на ринку залізничних транспортних послуг	3
2	ТЕ забезпечення зовнішньоторговельних контрактів	2
	Вибір виду транспорту для доставки товару за контрактом	2
3	Порядок укладання експедиторського договору на обслуговування експортно-імпортних і транзитних перевезень вантажів залізницею	2
	Планування перевезень експортних, імпортних і транзитних вантажів	2
	Планування перевезень у прямому змішаному сполученні	2

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
4	Структурна схема транспортно-експедиторського обслуговування при відправленні вантажів залізницею	2
	Експедиційний контроль підготовки товарів до відвантаження	2
	Діяльність експедиторів при організації доставки вантажів збірними відправками	2
5	Сучасний досвід створення операторських компаній в країнах Європи	2
	Організація роботи Українського транспортно-логістичного центру (УТЛЦ) Укрзалізниці.	2
	Розвиток системи операторських компаній в Україні на сучасному етапі	2
6	Основи діяльності оператора інфраструктури залізничного транспорту.	2
	Договір про надання послуг доступу до інфраструктури залізничного транспорту.	2
	Порядок укладання договору оренди і оформлення передачі вагонів в оренду.	2
	Ідентифікація та умови експлуатації орендованих вагонів. Порядок заміни втрачених вагонів	
7	Діяльність диспетчерських та логістичних центрів залізниць. Сутність та відмінності їхньої діяльності	2
	Діяльність приватних операторів залізничного рухомого складу на прикладі будь-якої компанії України	2
8	Основні положення Конвенції з безпечних контейнерів	2
	Основні положення Митної конвенції, що стосується контейнерів	2
9	Призначення та застосування аварійних карток при перевезенні небезпечних вантажів	2
	Знаки безпеки для різних класів небезпечних вантажів	2
	Підготовка небезпечних вантажів до перевезення	2
	Особливості організації та технічного забезпечення перевезення небезпечних вантажів окремих класів.	2
10	Порядок погодження перевезень негабаритних і великогазових вантажів	2
	Індекс негабаритності (кодування інформації в перевізних документах)	2
11	Організація обслуговування рефрижераторного рухомого складу під час перевезень швидкопсувних вантажів	2
	Правила розміщення транспортних пакетів з швидкопсувними вантажами у рефрижераторних вагонах	2

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
12	Основні положення Угоди про міжнародне залізничне вантажне сполучення	6
	Різновидності міжнародних транзитних тарифів (МТТ і ЄТТ) та їх застосування в перевезеннях вантажів залізницями	4
	Тарифна політика залізниць Укрзалізниці у міжнародних перевезеннях вантажів	2
13	Види страхових документів, їх функції та відмінності	2
	Форми страхового покриття в транспортному страхуванні	2
	Обов'язки страховика та страхувальника за договором страхування	2
	Регулювання правових відносин між клієнтом, експедитором та страховою компанією	2
	Види страхових полісів при страхуванні вантажів	3
	Порядок визначення страхової суми	2
14	Випадки, які не визнаються страховими, при страхуванні залізничного рухомого складу	2
	Умови укладання та припинення дії договору страхування залізничного рухомого складу	2
	Разом	78

8. Індивідуальні завдання

Студенти денної форми навчання виконують індивідуальні практичні завдання з організації операторського та транспортно-експедиторського обслуговування доставки вантажів (за завданням викладача).

Для студентів заочної форми навчання, крім того, передбачена контрольна робота, яка містить теоретичні питання та практичні завдання.

9. Методи навчання

Під час викладання курсу використовуються наступні методи навчання:

- розповідь: для оповідної, описової форми розкриття навчального матеріалу;
- пояснення: для розкриття суті питання;
- бесіда: для усвідомлення за допомогою діалогу нових термінів, понять;
- ілюстрація: для розкриття питання через його символічне зображення (схеми, графіки);
- практична робота: для використання набутих знань у розв'язанні практичних завдань;
- проблемний виклад матеріалу: для створення проблемної ситуації.

10. Очікувані результати навчання з дисципліни

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути наступні знання та вміння.

Знання загальних принципів вибору раціональних шляхів транспортно-експедиторського обслуговування, форм і методів організації процесу доставки вантажів. *Знання* загальних принципів процесу планування стратегії та організації діяльності операторських і експедиторських компаній.

Вміння виконувати аналіз та облік транспортного фактору в системі перевезень вантажів, включаючи базис поставки товару. *Вміння* координувати дії всіх учасників процесу доставки вантажу, створювати нові форми обслуговування замовників послуг.

11. Засоби оцінювання

Для студентів денної форми навчання:

- фронтальне опитування під час викладання лекцій;
- індивідуальне опитування на практичних заняттях;
- письмовий контроль за підсумками вивченої теми;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- проміжний (протягом навчального семестру) рейтинговий контроль знань студентів
- підсумковий рейтинговий контроль знань студентів наприкінці семестру;
- залік наприкінці 2 семестру.

Для студентів заочної форми навчання:

- захист контрольної роботи;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- письмовий контроль за підсумками опанованого теоретичного матеріалу;
- залік наприкінці 2 семестру.

12. Критерії оцінювання

Поточне тестування та самостійна робота														Сума
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2					Змістовий модуль 3				Змістовий модуль 4		Змістовий модуль 5	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	
5	5	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	5	5	100

T1, T2, ... T14 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85 – 89	B	добре	
75 – 84	C		
70 – 74	D	задовільно	
60 – 69	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до вивчення дисципліни «Операторська та транспортно-експедиторська діяльність» для магістрів денної і заочної форми навчання спеціальності 275.02 «Транспортні технології (на залізничному транспорті)» / Укл. Юдін В.П., Васильєва Л.О. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2018. – 42 с.
2. Методичні вказівки до проведення практичних занять з дисципліни «Операторська і транспортно-експедиторська діяльність» для студентів-магістрів денної та заочної форм навчання спеціальності 275 «Транспортні технології» спеціалізації 275.02 «Транспортні технології (на залізничному транспорті)» / Укл. Юдін В.П., Васильєва Л. О. – Запоріжжя : ЗНТУ, 2018. – 70 с.

3. Методичні вказівки для виконання самостійних робіт з дисципліни «Операторська і транспортно-експедиторська діяльність» для студентів-магістрів денної та заочної форм навчання спеціальності 275 «Транспортні технології» спеціалізації 275.02 «Транспортні технології (на залізничному транспорті)» / Укл. Юдін В.П., Васильєва Л. О. – Запоріжжя : ЗНТУ, 2018. – 46 с.

14. Рекомендована література

Базова

1. Габа В. В. Транспортно-експедиторська діяльність на залізничному транспорті : Навчальний посібник / В. В. Габа, Г. І. Кириченко, О. Г. Родкевич. – К. : ДЕТУТ, 2011. – 153 с.
2. Литвиненко С. Л. Транспортно-експедиторська діяльність : Навчальний посібник / С. Л. Литвиненко, Т. Ю. Габрієлова, П. О. Яновський, Г. І. Нестеренко. – К. : Кондор-Видавництво, 2012. – 180 с.
3. Страхування : Підручник / Керівник авт. колективу і наук, ред. С. С. Осадець. – К. : КНЕУ, 2002. – 599 с.
4. Чернецька-Білецька Н. Б. Транспортно-експедиторська робота на залізничному транспорті: Навчальний посібник / Чернецька-Білецька Н.Б., Кущенко О.В., Шворнікова Г.М. – Луганськ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2013. – 247 с.
URL : <http://dspace.snu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/926/1/Пособие%20ТЭД.pdf>.

Допоміжна

1. Воркут А. І. Транспортно-експедиторська діяльність: Навчальний посібник /А. І. Воркут, О. Я. Коцюк, І. Г. Лебідь, О. І. Мельніченко. – К. : УТУ, 1998. – 264 с.
2. Габа В. В. Транспортно-експедиторська діяльність : Методичні вказівки до практичних занять / В. В. Габа, А. К. Дьоміна. – К. : ДЕТУТ, 2012. – 78 с.
3. Габа В. В. Транспортно-експедиторська діяльність : Практикум щодо самостійної підготовки до тестування / В. В. Габа, Г. С. Висоцька. – К. : ДЕТУТ, 2014. – 36 с.
4. Довідник експедитора залізниці : Нормативно-правові документи / В. Г. Сухоруков, Б. І. Дегтярьов, Д. В. Зеркалов; за ред. Д. В. Зеркалова. – К. : Науковий світ, 2000. – 266 с.
5. Довідник експедитора/ Д. В. Зеркалов, В. Г. Кушнірчук, Ю. Й. Пероганич та ін. – К. : Основа, 2003. – 528 с.
6. Рудяк Ю. А. Все об учете и организации транспортно-экспедиторской деятельности/ Ю. А. Рудяк, О. Н. Пироженко. – Х. : Фактор, 2005. – 302 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Господарський Кодекс України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
2. Договір о міжнародном транзитном тарифе. Поточна редакція від 01.03.2012; підстава 933_015. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/998_229.
3. Закон України «Про страхування». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр>.
4. Закон України «Про транзит вантажів». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/ru/1172-14>.
5. Закон України «Про транспортно-експедиторську діяльність». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1955-15>.
6. Інструкція з перевезення негабаритних і великовагових вантажів залізницями України. URL: http://uz.gov.cargo_transportation/legal_documents/term_of_freight/page-2/266590.
7. Інструкція про порядок передачі в оренду вантажних вагонів. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0223-97>.
8. Инкотермс 2010 в Украине : Официальный сайт. URL: <http://incoterms.zed.ua/>.
9. Правила перевезення небезпечних вантажів залізницею. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/n0001697-96>.
10. Проект Закону про залізничний транспорт України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=57427.
11. Про перевезення небезпечних вантажів. Верховна Рада України; Закон від 06.04.2000 №1644-III. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1644-14>.
12. Соглашение о международном железнодорожном грузовом сообщении (СМГС) (с изменениями и дополнениями на 16 октября 2015 г.). URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/998_011.
13. Статут залізниць України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/457-98-п>.
14. Укрзалізниця : Офіційний сайт / Вантажні перевезення : Тарифні умови / Тарифная политика железных дорог государств-участниц сообщества независимых государств на перевозки грузов в международном сообщении. URL: <http://uz.gov.ua>.
15. Центр Транспортної Логістики ЦТЛ : Вантажні перевезення. URL: <http://uz-cargo.com/cargo.html>.
16. Цивільний Кодекс України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

29 серпня, 2018 рік